

Atostek ID: Käyttöönottokoulutus

7.11.2024

Sisältö

- Koulutuksen tarkoitus ja tavoite
- Atostek ID: Yleinen esittely
- Ohjedokumentit
- Asennus
- Yleisimmät käyttötapaukset
- Virhetilanteet
- Kysymykset ja vastaukset

Koulutuksen tarkoitus ja tavoite

Tarkoitus ja tavoite

- Tämä koulutus on suunnattu kaikille ohjelmiston käyttöönottajille, esimerkiksi
 - Organisaatioiden IT-henkilöstölle
 - Organisaatioiden asiakaspalveluhenkilöstölle
 - Yksittäisille kansalaisille organisaatioiden ulkopuolelta
- Organisaatioiden edustajat ja tukitahot voivat viedä koulutuksen jälkeen tietoutta eteenpäin omassa organisaatiossaan ja koulutuksissaan
- Koulutuksen tavoitteena on antaa Atostek ID –ohjelmiston asentajille ja käyttäjille riittävät lähtötiedot asentamista ja käyttöä sekä sen ohjeistamista varten

Atostek ID: Yleinen esittely

Atostek

Ohjelmistokehitys- ja IT-konsultointipalvelut

- Terveystieteiden ja lääketieteen sovellukset
- Teollisuuden tuotekehitys
- Julkisen sektorin IT-konsultointi

Esimerkiksi

- Atostek ERA
- Atostek ID

1999
perustettu

130+
työntekijää

3
paikkakuntaa

Atostek ID

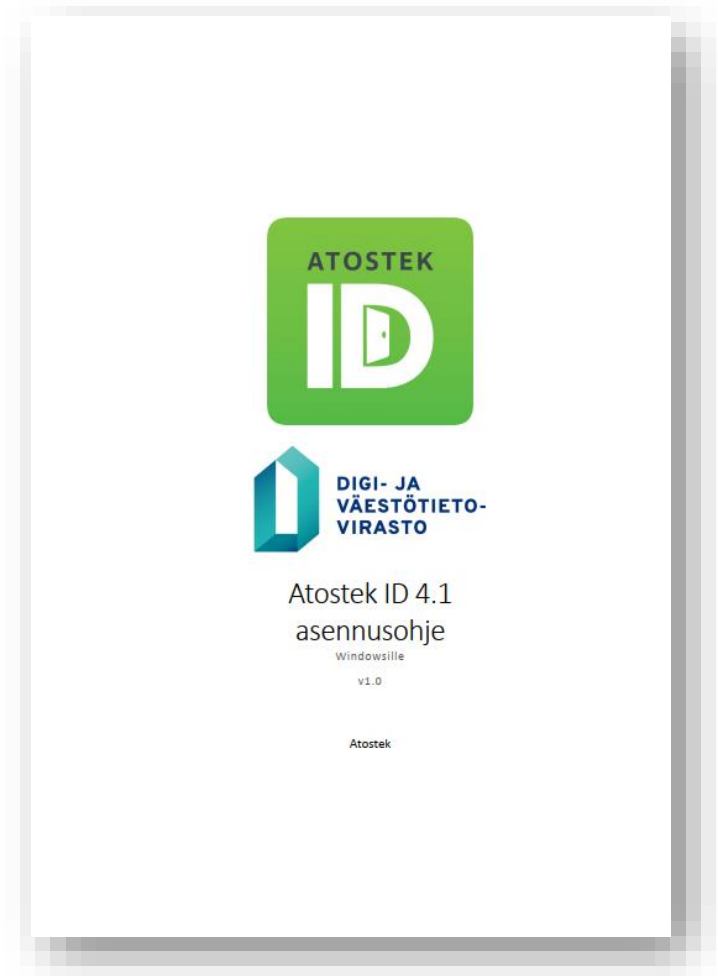
- **Digi- ja väestötietoviraston uusi kortinlukijaohjelmisto**
 - Saatavilla Windows-, macOS-, Debian- ja Red Hat -järjestelmille
 - Tukee kaikkia DVV:n varmennekortteja
 - SOTE- ja organisaatiokortit sekä kansalaisvarmenteet
 - Kortteja ei tarvitse uusia tai aktivoida uudelleen ohjelmiston käyttöönoton myötä
- **Käyttöönotto**
 - Käyttöönotto on suoritettava ensi vuoden (2025) loppuun mennessä
 - Ohjelmistosta on julkaistu viime keväästä lähtien testi- ja betaversioita, joita on jo testattu organisaatioiden käytössä
 - Tuotantoversioita tullaan julkaisemaan vielä ainakin 2025 alkuun asti tiuhempaan tahtiin, minkä jälkeen julkaisusykli asettuu tasaisempaan vaiheeseen

Ohjedokumentit

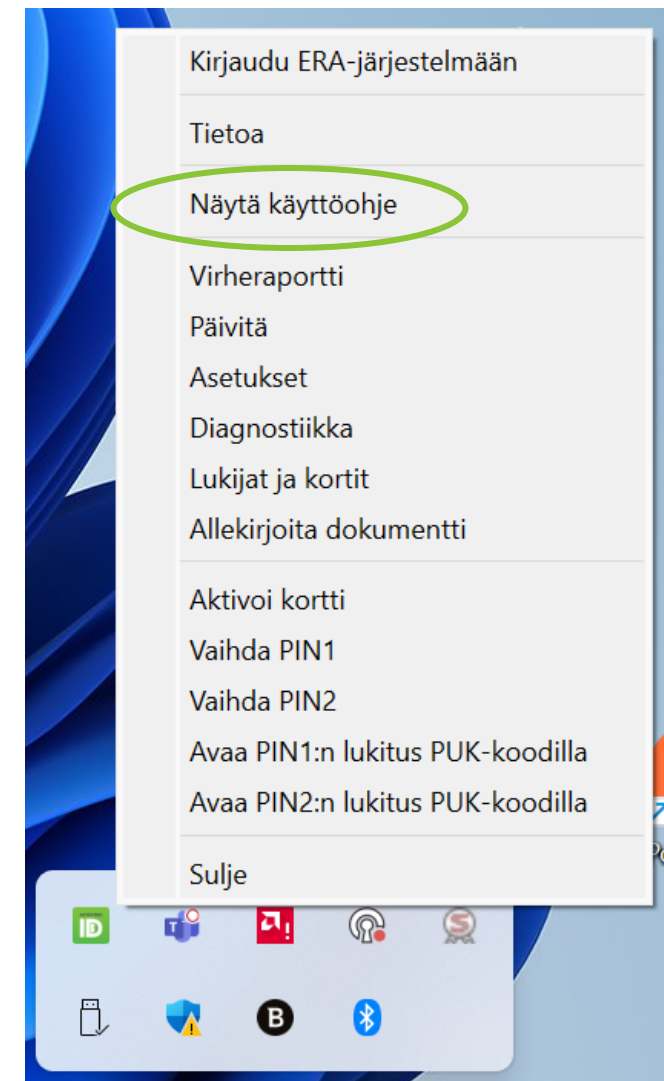
Asennusohjeet

- Saatavilla suomeksi, englanniksi ja ruotsiksi tuetuille alustoille
- Sisältävät hyödyllistä tietoa Atostek ID:n asentamisesta
 - Asentaminen graafisen käyttöliittymän kautta tai komentoriviltä
 - Asennusparametrit ja niiden selitys ja sallitut arvot
 - Jos parametrit ovat ERA-spesifejä, tästäkin kerrotaan asennusohjeissa
- Asennusohjeet voi ladata erikseen Digi- ja väestötietoviraston sivulta <https://dvv.fi/kortinlukijaohjelmisto> tai Atostekin omalta ajurienlataussivulta <https://downloads.ehoito.fi>

Käyttöohjeet

- Saatavilla suomeksi, englanniksi ja ruotsiksi tuetuille alustoille
- Sisältävät hyödyllistä tietoa ohjelmiston käytöstä
 - Kortin aktivoiminen
 - Sähköinen tunnistautuminen ja allekirjoitus
 - PIN-koodien vaihtaminen ja avaaminen
 - Usein kysytyt kysymykset
- **Käyttöohjeet saa auki sovelluksen menusta**
 - Avautuva dokumentti vastaa käytössä olevaa käyttöjärjestelmää (Windows/macOS/Linux) ja kieltä

Muut ohjedokumentit

- Julkaisuiden muutokset (release notes)
- Saavutettavuusseloste
- Tietoturva-auditointilausunto

- Integraatio-ohje
 - Organisaatioiden integraatioiden kehittäjiä varten
- AD-rekisteröintipalvelun ohje
 - Organisaatioiden IT-tahoille Windows työasemakirjautumista varten

- Saatavilla erikseen Digi- ja väestötietoviraston sivulta <https://dvv.fi/kortinlukijaohjelmisto>

Asennus

Sovelluksen asentaminen

- Asennuspaketin yhteydessä tarjotaan käyttö- ja asennusohjeet joka alustalle. Niissä on tarkat ohjeet asennuksen suorittamiselle.
 - Asennuspaketit ja ohjeet tulevat hyväksyntätestauksen jälkeen saataville [DVV:n sivuille](#) ja [Atostekin ajurilatauspalveluun](#)
- Kaikilla alustoilla asennuksessa voidaan käyttää oletusasetuksia. Kaikki integroitavat rajapinnat ovat käytettävissä oletusasetusten myötä.
- Asennusten yhteydessä voidaan valita, millä kielellä Atostek ID asentuu laitteelle.
- Atostek ID:tä ei pidä käyttää samaan aikaan DigiSignin (mPollux) kanssa

Asentaminen (Windows)

- Asennus käyttöliittymän kanssa: Klikkaa sovelluksen .msi asennuspaketti auki ja suorita asennus käyttöliittymässä annettujen ohjeiden mukaan.
- Asennus komentoriviltä (admin-oikeuksilla):
 - Aja komento `msiexec /quiet /i <paketin nimi>.msi`
 - Voit antaa halutessasi asennusparametreja, esimerkiksi `msiexec /quiet /i <paketin nimi>.msi LANGUAGE="en"`
- Sovellus asentuu oletuksena `C:\Program Files (x86)\` kansioon
- Sovelluksen virheloki ja konfiguraatiodiedosto tallentuvat käyttäjän `AppData\Local\Atostek Oy` kansion alle
- Sovellus näkyy tehtäväpalkin piilotetuissa ikoneissa
- Sovelluksen mukana asentuu myös WHQL-allekirjoitettu Atostek ID Minidriver ja tallentuu PKCS#11-moduuli

Asentaminen (macOS)

- Asennus käyttöliittymän kanssa: Klikkaa sovelluksen .pkg asennuspaketti auki ja suorita asennus käyttöliittymässä annettujen ohjeiden mukaan.
- Asennus komentoriviltä (sudo):
 - Aja komento `sudo -installer -pkg <paketin nimi>.pkg -target /`
 - Voit antaa halutessasi asennusparametritiedoston, siinä voit antaa esimerkiksi parametrin `LANGUAGE=fi`
- Sovellus asentuu oletuksena `/Applications` kansioon
- Sovelluksen virheloki ja konfiguraatiotiedosto tallentuvat käyttäjän `Library/Application Support/Atostek Oy` kansion alle
- Sovelluksen mukana asentuu myös Atostek ID TokenDriver ja tallentuu PKCS#11-moduuli

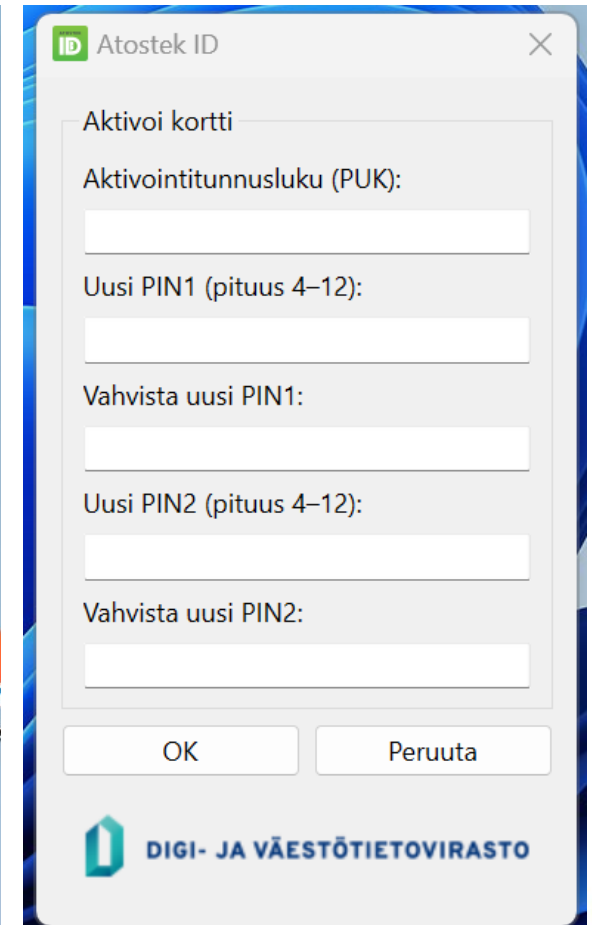
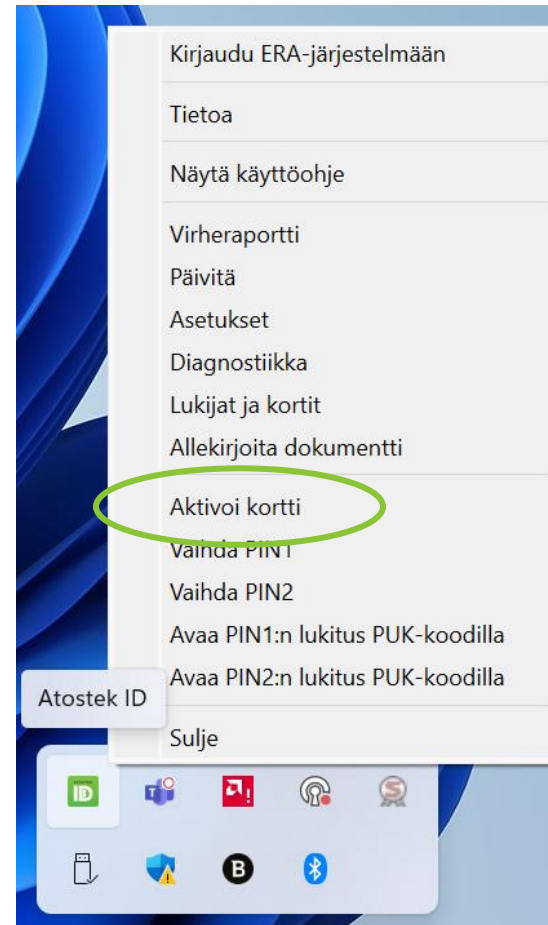
Asentaminen (Linux)

- Asennus vain komentoriviltä
- Asennus Debianille:
 - `sudo apt install <paketin nimi>.deb`
- Asennus Red Hatille:
 - `sudo dnf install <paketin nimi>.rpm`
- Mahdollisuus antaa käytettävä kieli erillisessä asennusparametritiedostossa
- Linuxille voi joutua asentamaan erikseen riippuvuuksien riippuvuuksia
 - Asennusohjeissa on tästä kerrottu tarkemmin
- Sovelluksen mukana tallentuu myös Atostek ID PKCS#11-moduuli

Yleisimmät käyttötapaukset

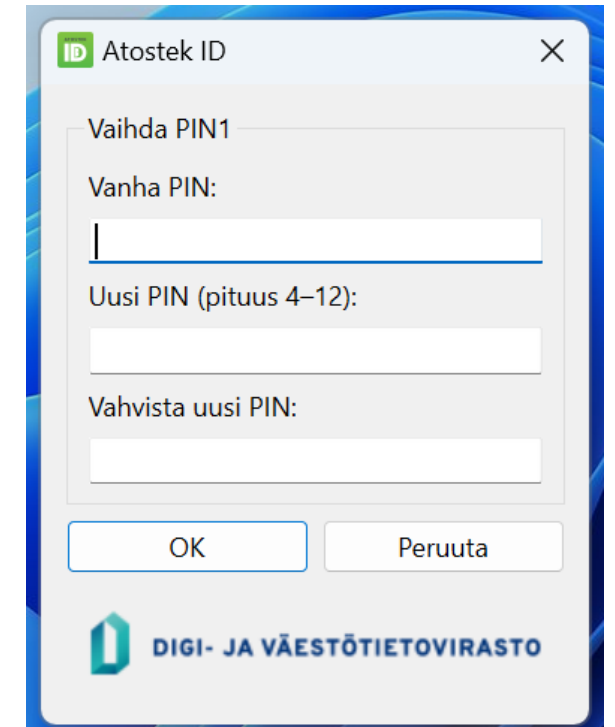
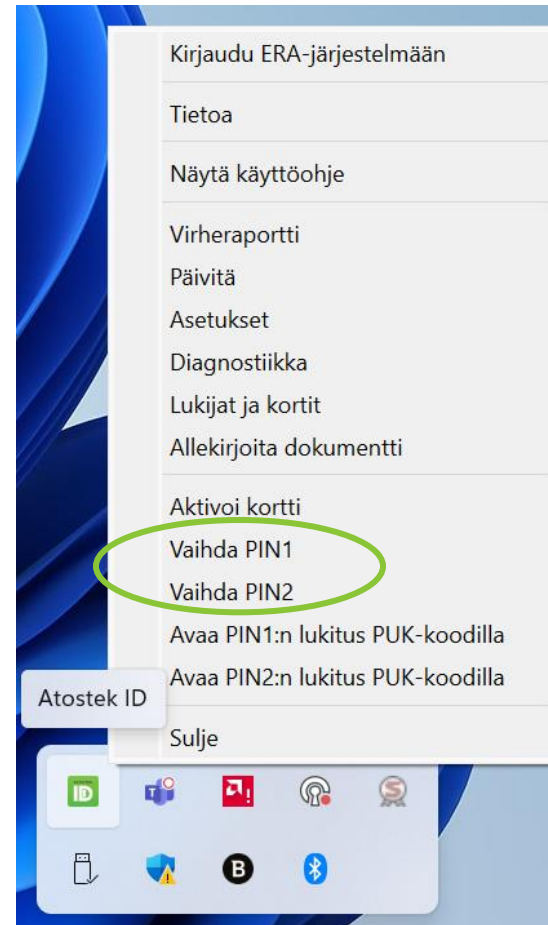
Kortin aktivointi

- Valikosta "Aktivoi kortti"
- Syötä kortin aktivointitunnusluku (PUK-koodi) ja valitse PIN1- ja PIN2-koodi.
- Aktivoimattomalle kortille ehdotetaan aktivointia automaattisesti

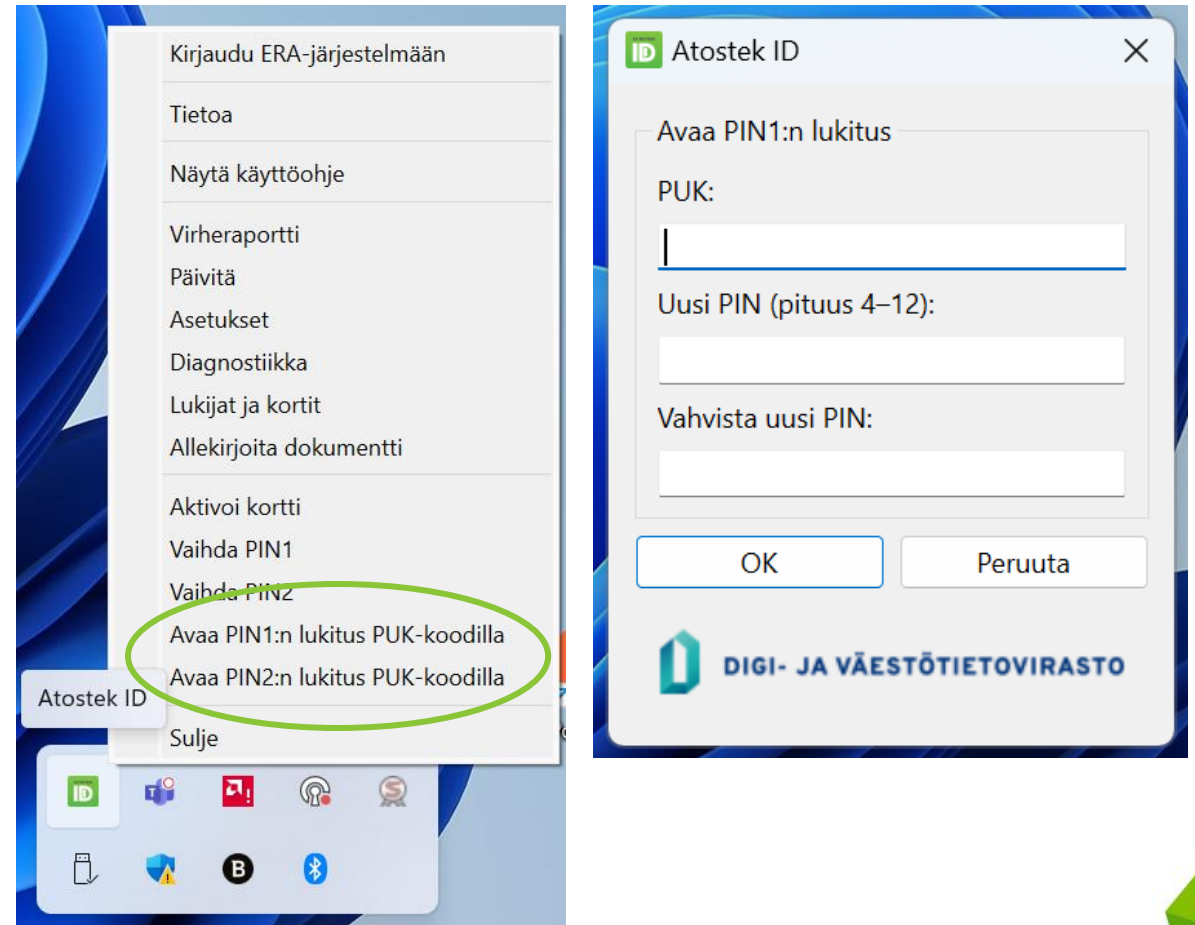
PIN-koodin vaihto

- Valikosta "Vaihda PIN1" tai "Vaihda PIN2"
- Syötä kortin vanha PIN-koodi ja valitse ja vahvista uusi PIN-koodi.

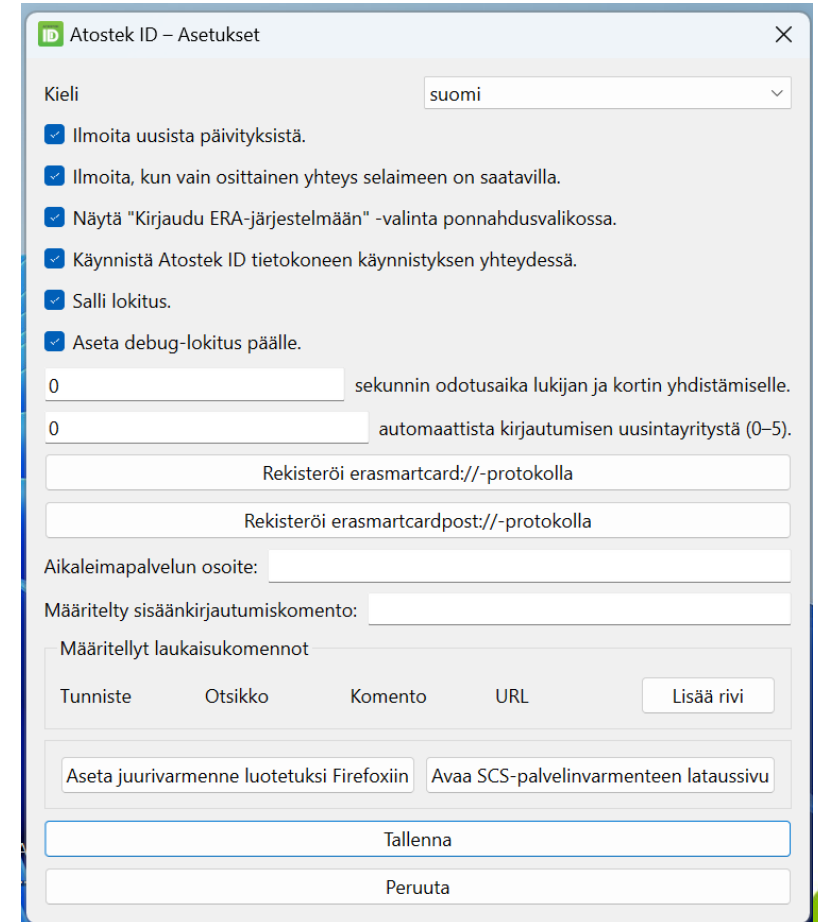
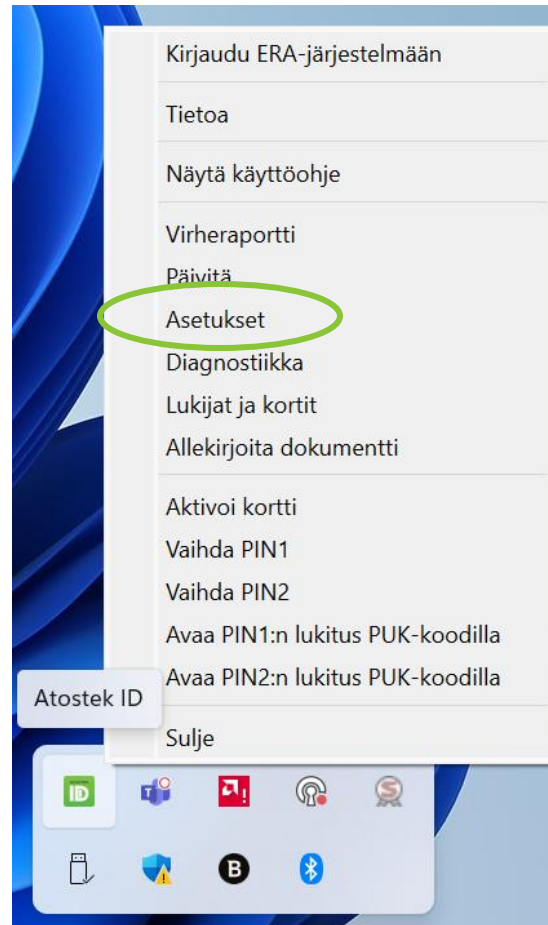
Lukkiutuneen PIN-koodin avaaminen

- Valikosta "Avaa PIN1:n lukitus PUK-koodilla" tai "Avaa PIN2:n lukitus PUK-koodilla"
- Syötä kortin aktivointitunnusluku (PUK-koodi) ja valitse uusi PIN-koodi.

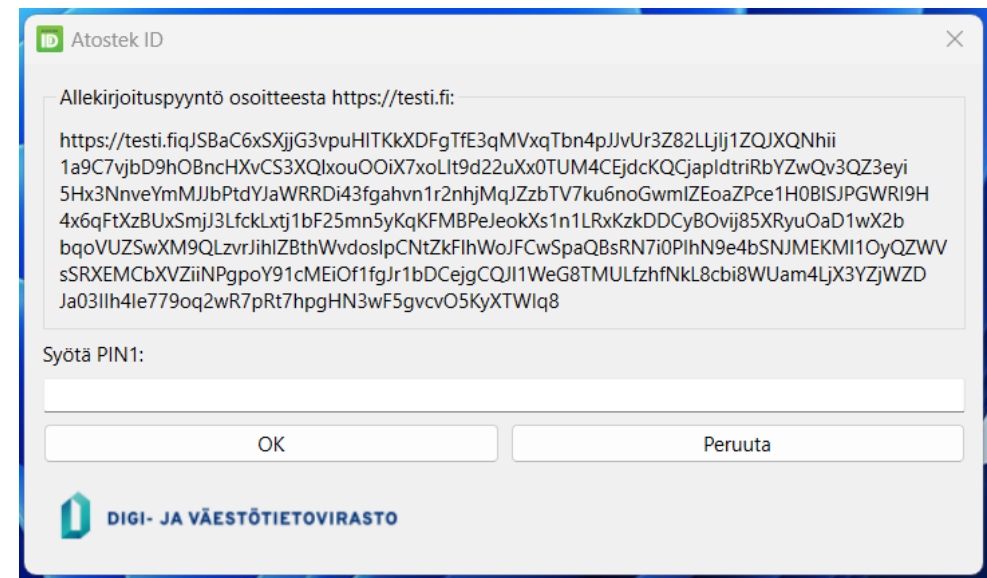
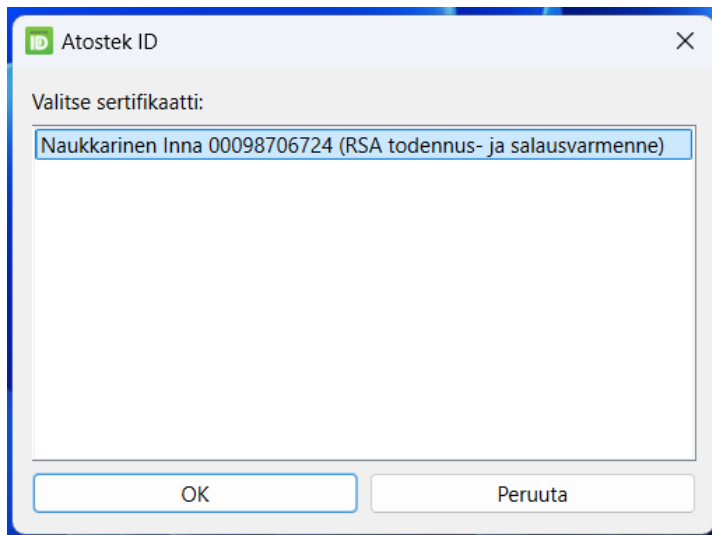
Asetusten muuttaminen

- Valikosta "Asetukset"
- Eri asetukset on kuvattu tarkemmin käyttöohjeessa.
- Paina "Tallenna" ottaaksesi muuttuneet asetukset käyttöön

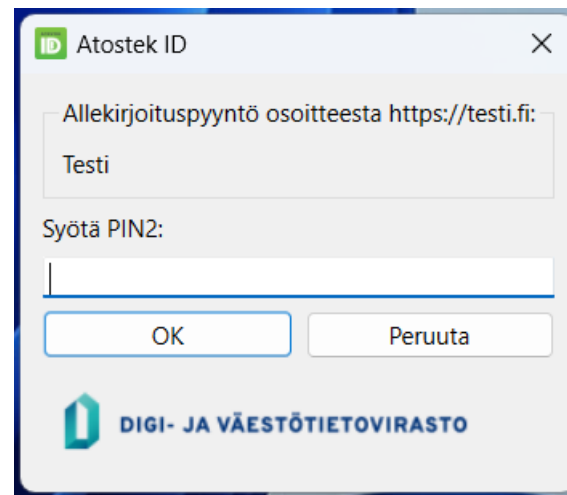
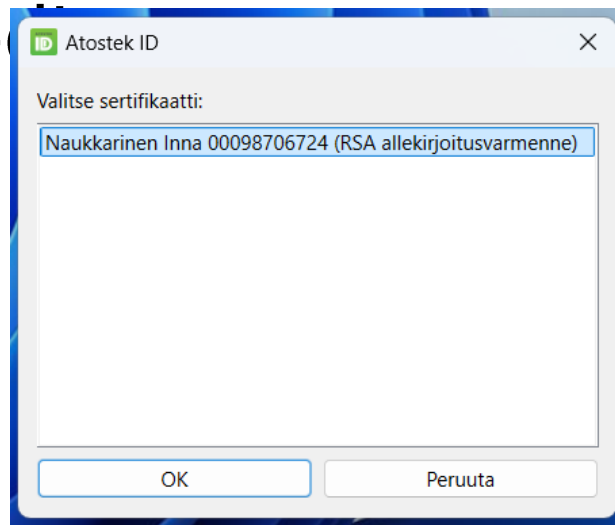
Sähköinen tunnistautuminen

- Sähköinen tunnistautuminen voidaan suorittaa Atostek ID:n SCS-rajapinnalla tai mTLS-tunnistautumisella (suomi.fi-tunnistautuminen)
- Valitse tunnistautumiseen käytettävä varmenne ja anna PIN1-koodi

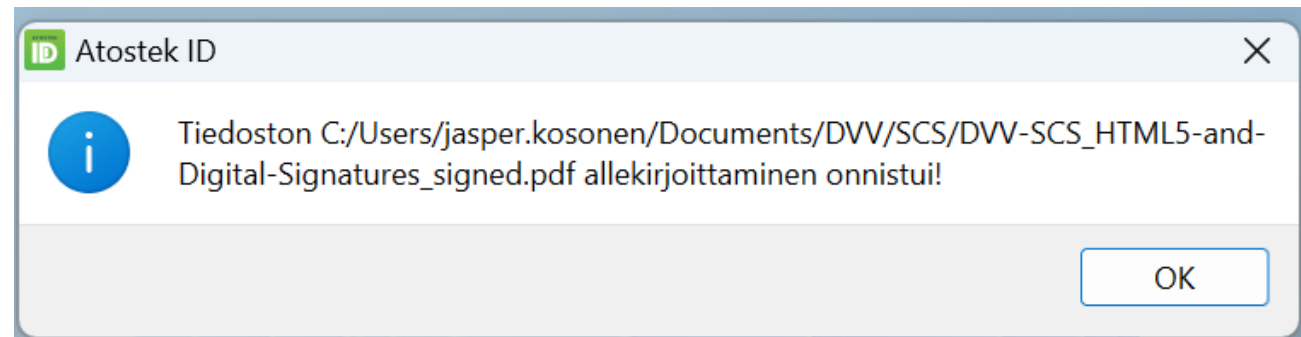
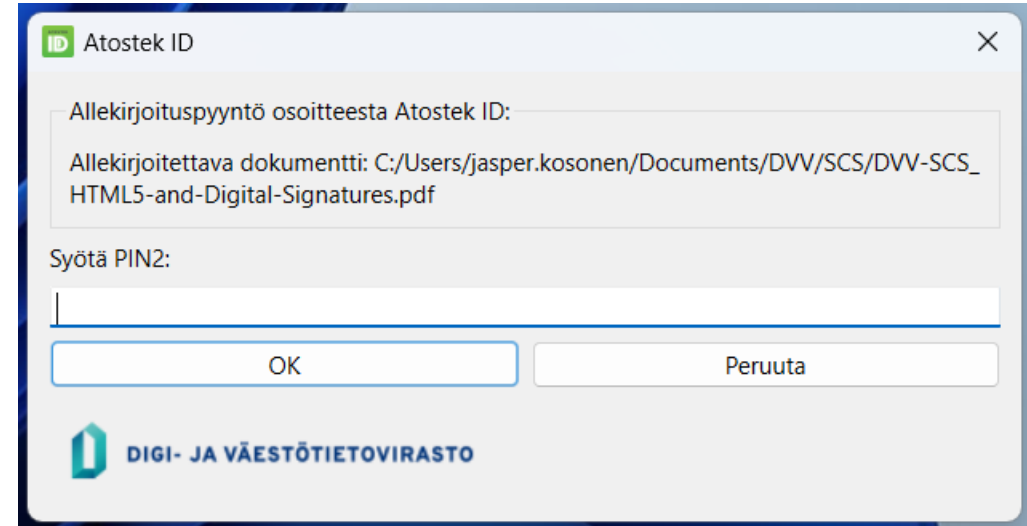
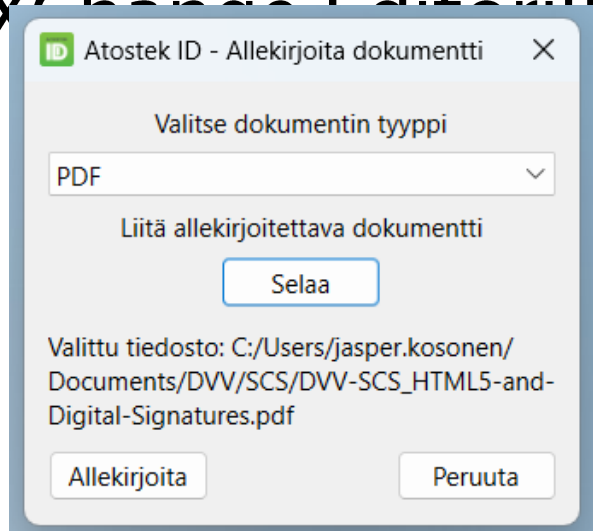
Sähköinen allekirjoitus

- Sähköinen allekirjoitus voidaan suorittaa Atostek ID:n SCS-rajapinnalla tai ottamalla käyttöön Minidriver (Windows), TokenDriver (macOS) tai PKCS#11 (Windows, macOS, Linux)
- Valitse tarvittaessa allekirjoitukseen käytettävä varmenne ja anna PIN2-koodi.

PDF-dokumentin allekirjoitus

- PDF-dokumentti voidaan allekirjoittaa Atostek ID:llä tai suoraan Adobella ja PDF-XChange Editorilla

Virhetilanteet

 ATOSTEK

Atostek ID:n logo

- Atostek ID viestii käyttäjälle mahdollisista virhetiloista esimerkiksi logollaan

Lukija ja kortti yhdistetty
Sovellus kommunikoi kortin kanssa

Lukija yhdistetty,
Korttia ei yhdistetty

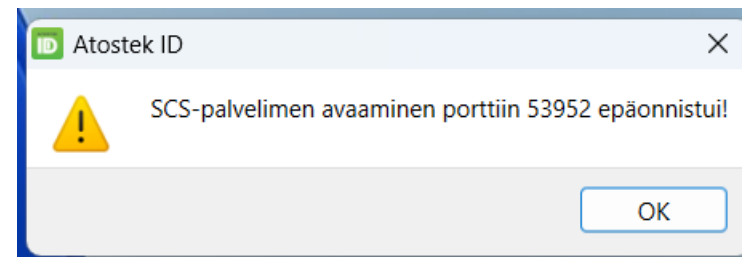
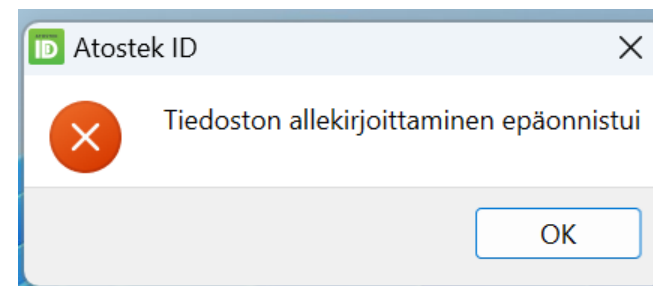
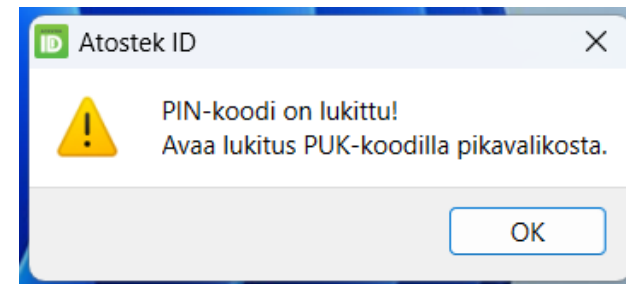
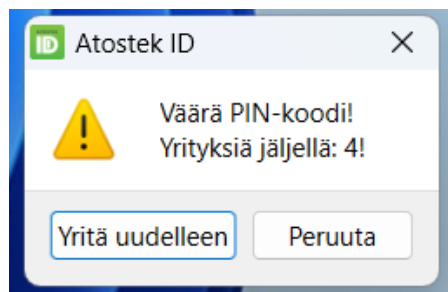
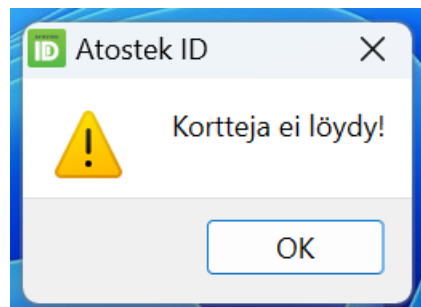
Lukijaa ei yhdistetty,
Korttia ei yhdistetty

Muu vikatila

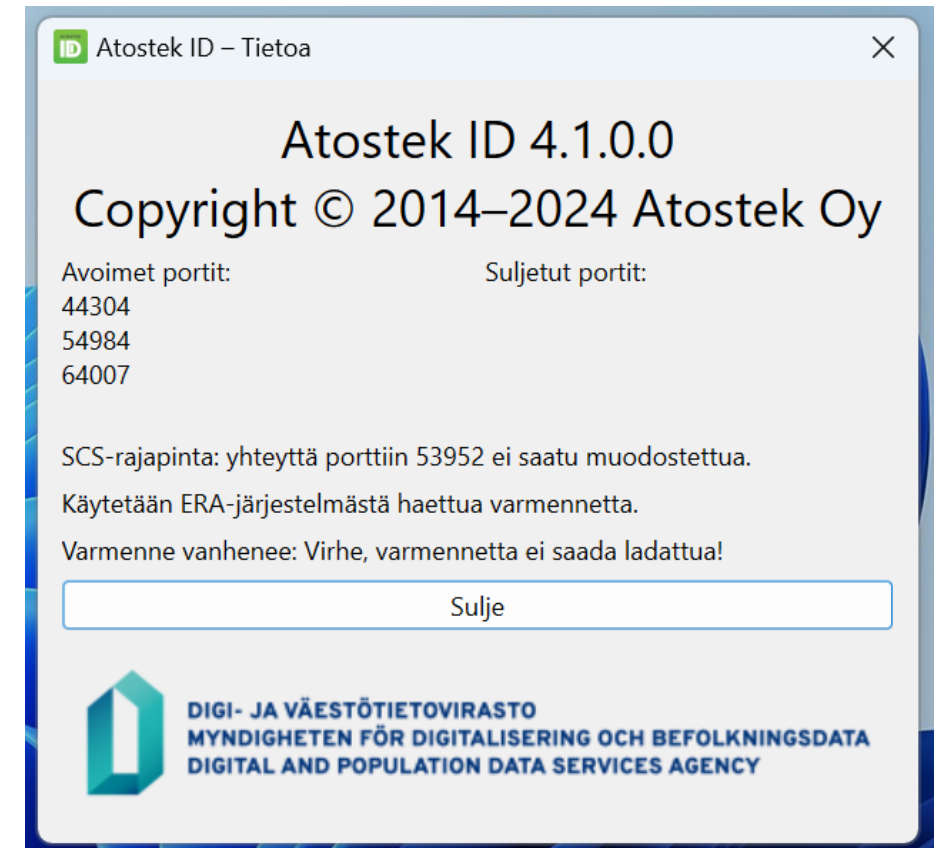
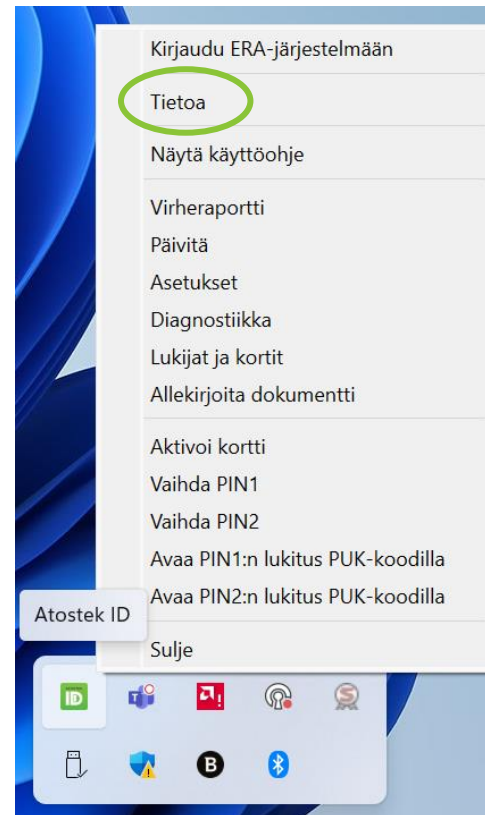
Virheikkunat

- Käyttäjälle voidaan ilmoittaa virhetilanteista myös erillisellä virheikkunalla

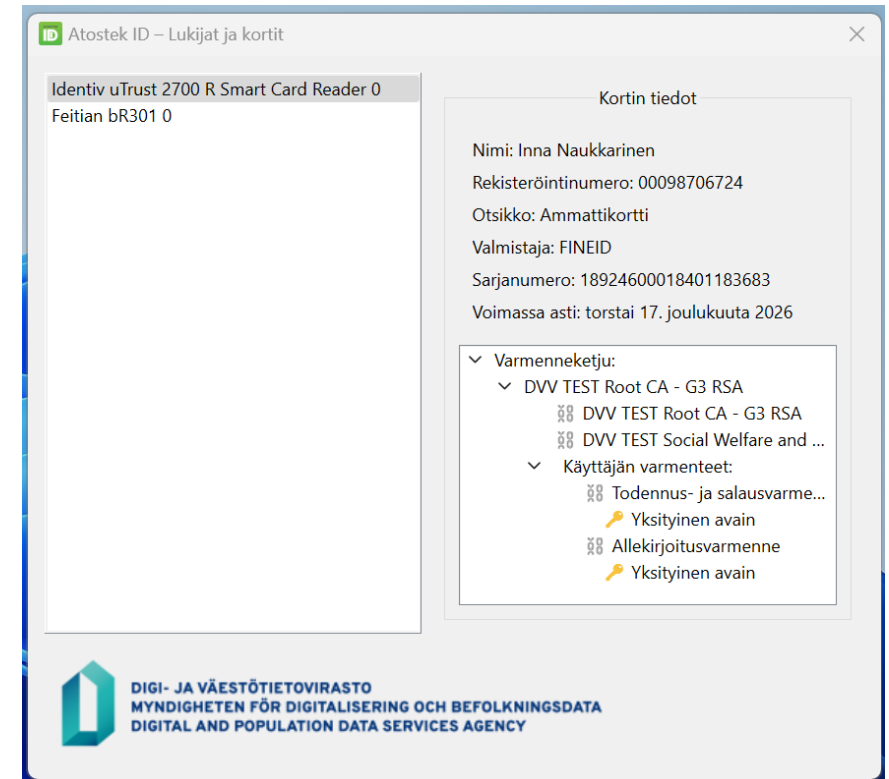
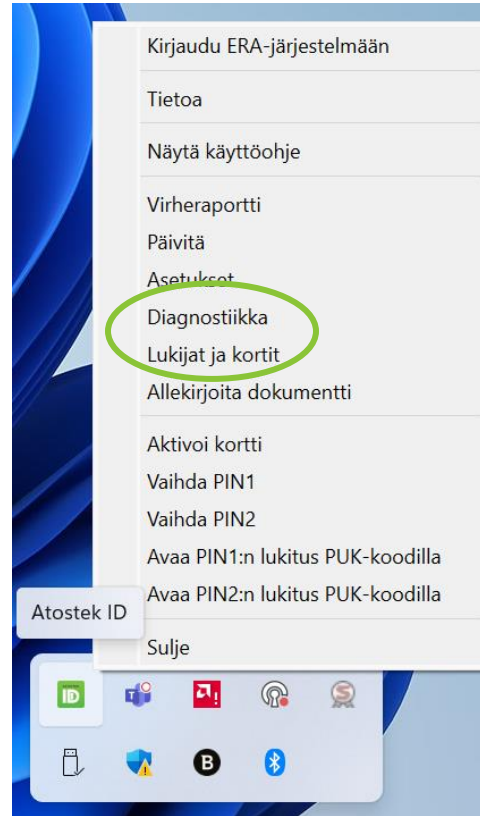
Tietoa-näkymä

- Valikosta ”Tietoa”
- Sisältää paljon ERA-järjestelmän käyttöön liittyvää tietoa
- Kertoo myös SCS-rajapinnan tilasta

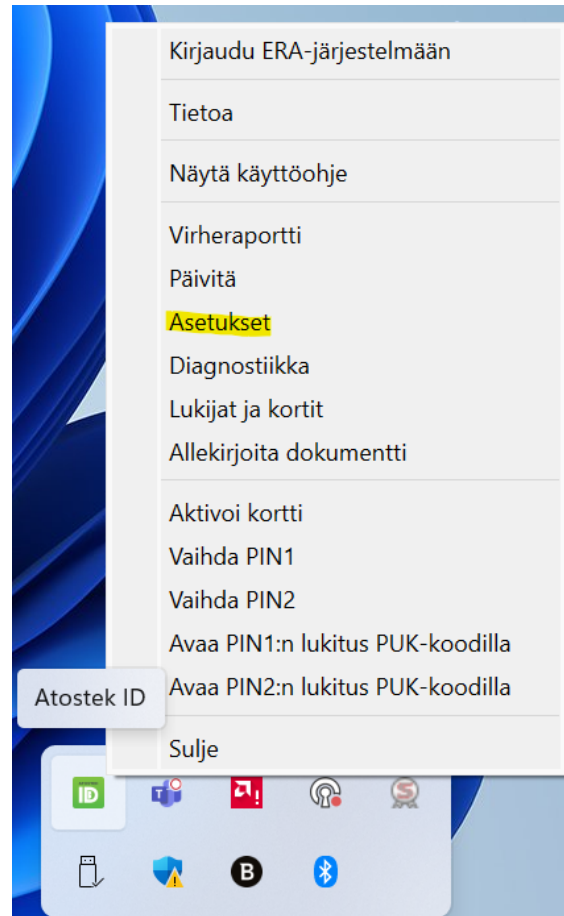
Diagnostiikka ja yhdistetyt lukijat

- Valikosta "Diagnostiikka" tai "Lukijat ja kortit"
- Diagnostiikkanäkymässä voi testata kirjautumista ja allekirjoitusta
- Lukijat ja kortit – näkymässä voi tarkistella koneeseen yhdistettyjä lukijoita ja

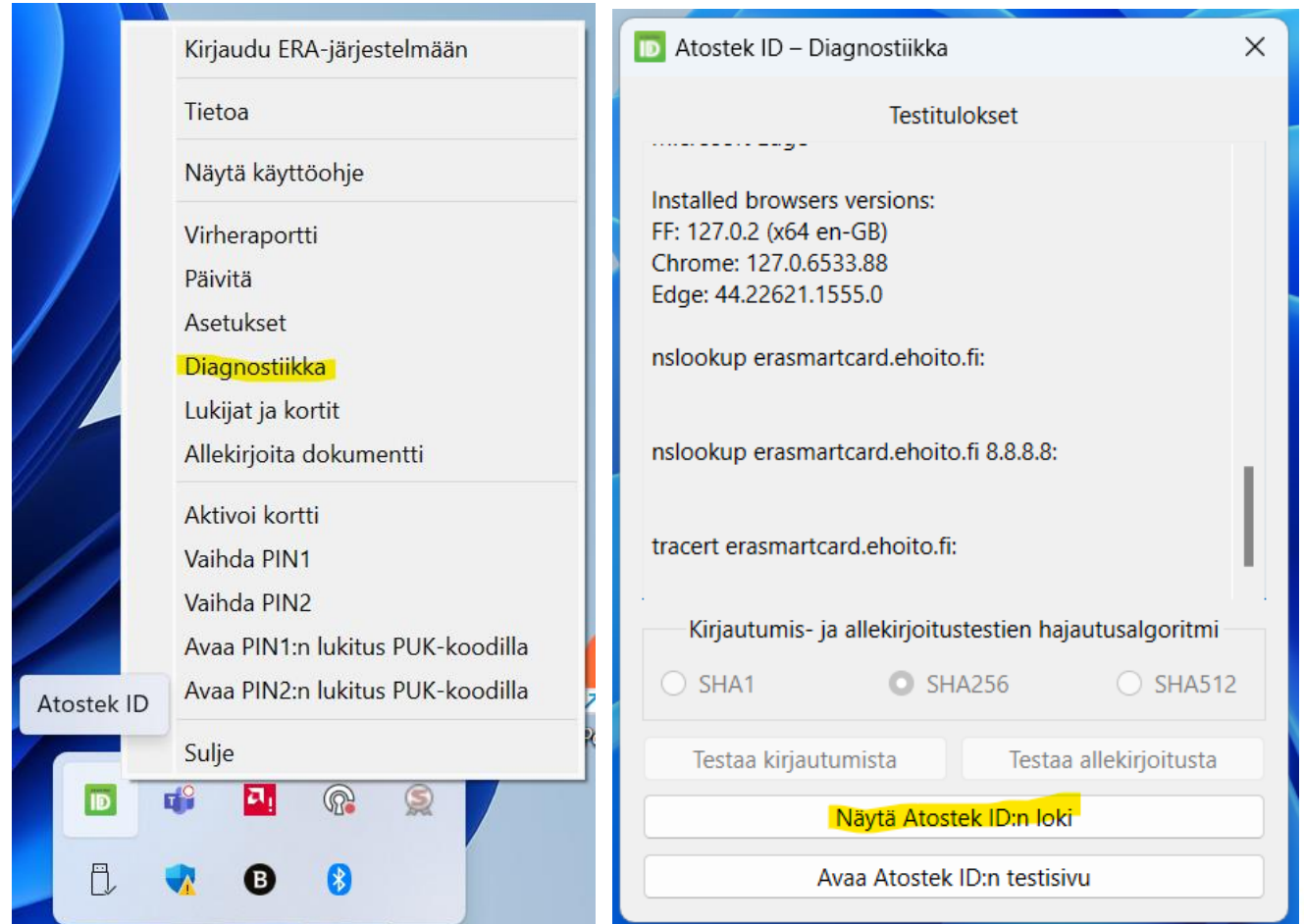
Debug-lokituksen käyttöönotto

- Atostek ID –sovelluksen debug-tason lokituksen voi laittaa päälle asetuksista
 - Valikosta "Asetukset" → "Aseta debug-lokitus päälle" → "Tallenna"

A screenshot of the 'Atostek ID – Asetukset' settings window. The language is set to 'suomi'. Several checkboxes are checked, including 'Aseta debug-lokitus päälle.' (highlighted in yellow). Below the checkboxes are input fields for '0' seconds for login and auto-logout, and text boxes for 'Rekisteröi erasmartcard://-protokolla' and 'Rekisteröi erasmartcardpost://-protokolla'. There are also fields for 'Aikaleimapalvelun osoite:' and 'Määritelty sisäänkirjautumiskomento:'. A table for 'Määritellyt laukaisukomennot' has columns for 'Tunniste', 'Otsikko', 'Komento', and 'URL', with a 'Lisää rivi' button. Two example commands are shown: 'Aseta juurivarmenne luotetuksi Firefoxiin' and 'Avaa SCS-palvelinvarmenteen lataussivu'. At the bottom are 'Tallenna' and 'Peruuta' buttons.

Virhelokin avaaminen

- Atostek ID –sovelluksen lokitiedoston voi avata diagnostiikka-näkymästä
 - Valikosta "Diagnostiikka" → "Näytä Atostek ID:n loki"

Kysyttävää?

 ATOSTEK

Kysymykset ja vastaukset 1/6

- Milloin tuotantoversio julkaistaan?
 - Ensimmäinen tuotantoversio pyritään julkaisemaan marraskuun loppuun mennessä.
- Mistä ohjedokumentit, esityksen tallenne, julkaisu- ja beta-versiot löytyvät?
 - Tallenne ja kaikki muukin löytyy sivulta <https://dvv.fi/kortinlukijaohjelmisto>. Atostek ID:n beta-versiot löytyvät sivun alalaidasta ja suora linkki niihin on <https://dvv.fi/atostek-id>.
- Pitääkö ERA SmartCard poistaa erikseen kun asentaa Atostek ID:n?
 - Ei tarvitse, Atostek ID asentuu automaattisesti ERA SmartCardin tilalle.
- Tarvitseeko jo käytössä olevia kortteja aktivoida uudelleen tai PIN-koodeja vaihtaa, kun siirrytään käyttämään Atostek ID:tä?
 - Jos kortti on jo aktivoitu, se toimii samoilla PIN-koodeilla myös Atostek ID:n kanssa ilman että sitä tarvitsee aktivoida uudelleen.

Kysymykset ja vastaukset 2/6

- **Mitä korttityyppejä Atostek ID tukee?**
 - Atostek ID tukee kaikkia DVV:n tuotannossa tukemia kortteja. Näitä ovat organisaatiokortit, sote-kortit ja kansalaisvarmennekortit.
- **Kuinka pitkät PIN1- ja PIN2-koodien on oltava?**
 - PIN-koodien minimi- ja maksimipituudet ovat korttityyppikohtaisia ja ne kerrotaan PIN-koodin asettamisen yhteydessä.
- **Onko virallinen tuki johonkin tiettyyn potilastietojärjestelmään?**
 - Tuen saamisesta vastaa potilastietojärjestelmään toimittaja. Mikäli potilastietojärjestelmään toimittajat tarvitsevat tukea kortinlukijasovelluksen käyttöönottoon, voidaan heidät ohjata olemaan yhteydessä Atostek ID:n tukeen.
- **Vaatiiko Atostek ID yhteyden ulkoisiin palveluihin verkon välityksellä?**
 - Perusominaisuudet, kuten PIN-koodien vaihtaminen ja dokumenttien allekirjoitus, toimivat paikallisesti työasemalla, eivätkä tarvitse yhteyttä ulkoisiin palveluihin. Virheraportin lähettäminen, varmenteen voimassaolon manuaalinen tarkistus, AD-rekisteröintipalvelu, AIDIS-tilapäiskorttipalvelu ja PDF-allekirjoituksen korkeimpien tasojen ominaisuudet (aikaleimapalvelu, sulkulistojen tarkastus) vaativat yhteyksiä ulospäin.

Kysymykset ja vastaukset 3/6

- Onko tuki Citrix-ympäristölle?
 - Atostek ID on tuettuna virtual loopback IP Citrix-ympäristöissä. Tuesta ilman virtual loopback - ominaisuutta on neuvoteltava erikseen.
- Minulla on DVV:n edellinen kortinlukijaohjelmisto mPollux Digisign Client asennettuna. Pitääkö sen asennus poistaa ennen Atostek ID:n asentamista?
 - Atostek ID ja mPollux Digisign Client käyttävät samoja käyttöjärjestelmän resursseja, kuten SCS-rajapinnan porttia, eikä sovellusten samanaikaisesta toiminnasta ole takeita. Näin ollen suositellaan, että käyttäjät poistavat mPollux Digisign Clientin asennuksen ennen Atostek ID:n käyttöönottoa.
- Mitä kortinlukijatyyppejä Atostek ID tukee?
 - Atostek ID:tä testataan tietokoneeseen integroiduilla sisäisillä lukijoilla ja ulkoisilla kontaktillisilla sekä kontaktittomilla (NFC) lukijoilla. Kortinlukijan ajuri voi olla valmiiksi asennettuna, mutta tapauskohtaisesti voi joutua lataamaan ja asentamaan laitevalmistajan tarjoaman erillisen ajurin.
- Toimiiko Atostek ID jos tietokoneeseen on kytketty useita kortinlukijoita? Pystyykö kortinlukijoita piilottamaan ohjelmistolta?
 - Kyllä. Kortinlukijoita voi piilottaa sovellukselta käyttämällä excludedreaders-asetusta, katso lisätietoja käyttöohjeesta.

Kysymykset ja vastaukset 4/6

- Asentuuko Atostek ID:n mukana kaikki tarvittavat 3. osapuolen kirjastot?
 - Atostek ID:n mukana toimitetaan sen tarvitsemat ohjelmistot. Linux-versioilla voi joutua asentamaan joitakin paketteja, tästä lisätietoa löytyy asennusohjeesta.
- Onko Minidriver mahdollista asentaa jälkikäteen, mikäli sen asennus jostain syystä epäonnistuu?
 - Jälkiasennus on mahdollinen Minidriverin inf-tiedoston avulla. Asennukseen vaaditut tiedostot tallentuvat asennuksen yhteydessä annettuun sijaintiin.
- Onko silent-asennuksessa vipua, jolla saa kytkettyä pois uuden version ilmoituksen? Onko sovelluksen massajakelu eli asennus useille koneille yhtä aikaa tuettu? Saako käyttöliittymäkielen asetettua määräytymään automaattisesti Windowsissa valitun kielivalinnan mukaiseksi?
 - Näihin kaikkiin vastaus on kyllä. Lisäohjeet löytyvät asennusohjeista.
- Onko Windows 10 tuettu? Entä 11?
 - Atostek ID tukee kaikkia käyttöjärjestelmätoimittajien tukemia versioita.

Kysymykset ja vastaukset 5/6

- Onko työasemakirjautuminen tuettu?
 - Kyllä. Windowsilla Minidriver-moduulin, macOS:llä TokenDriver-moduulin ja Linuxilla PKCS#11-moduulin avulla.
- Julkaistaanko 32-bittisiä versioita Atostek ID:stä tai sen moduuleista?
 - Windowsille julkaistaan 32-bittinen versio PKCS#11-moduulista ja Minidriveristä.
- Onnistuuko varakortin tekeminen Atostek ID:llä? Toimivatko vanhat varakorttipohjat vai pitääkö tilata uusia?
 - Ominaisuus on tulossa, mutta ei vielä marraskuussa 2024 julkaistavassa ensimmäisessä tuotantoversiossa. Samat korttipohjat toimivat edelleen.
- Milloin AD-rekisteröintipalvelu julkaistaan?
 - Marraskuun tuotantojulkaisussa 4.1.0.0.

Kysymykset ja vastaukset 6/6

- Alla olevista toiveista pitää keskustella erikseen DVV:n kanssa, sillä niitä ei ole mainittuna kilpailutuksen vaatimuksissa
 - lista tunnetuista ongelmista eri ympäristöissä, esim. virtuaalityöpöydällä
 - lista Atostek ID:n mukana tulevista ajureista/sovelluksista ja niiden versioista
 - mahdollisuus PIN- ja PUK-koodin lukitusten tarkistamiseen